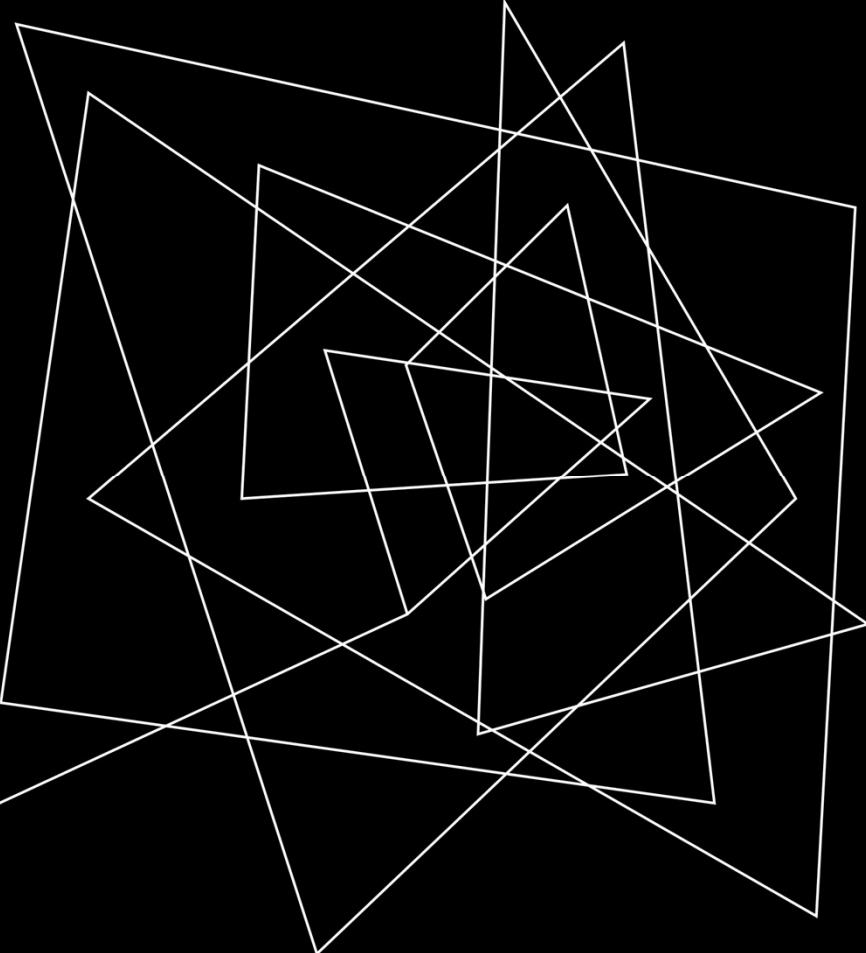

NACIONALNA IN KULTURNA IDENTITETA: KVANTITATIVNO IN KVALITATIVNO RAZISKOVANJE TRANSKULTURNIH IDENTITET

Spletni seminar ADP: Raziskave s področja etničnih
in migracijskih študij v Sloveniji, 29. 11. 2022

Maja Zadel, Inštitut za družboslovne študije, ZRS
Koper

ZBIRKA „VLOGA ITALIJANSKIH MEDIJSKIH VSEBIN PRI OBLIKOVANJU TRANSKULTURNIH IDENTITET NA OBMOČJU SLOVENSKE ISTRE“

- Zbirka v ADP
- Doktorska disertacija → doktorska raziskava:
Preučevanje transkulturnih identitet na obmejnem območju slovenske Istre.
Transkulturnost, transkulturacija, transkulturne identitete ↔ etnično reificirane, z nacionalnimi mejami zamejene kulture in identitete

Ločiti med nacionalno in kulturno identiteto

NACIONALNA PRIPADNOST, NACIONALNA IDENTITETO
(KI IMA TUDI KULTURNO KOMPONENTO)

KULTURNE PRAKSE IN IDENTIFIKACIJE

RAZISKOVALNA METODA

1.) **kvantitativna**: anketni vprašalnik: telefonska javnomnenjska raziskava (oktober 2014)

STATISTIČNO ZNAČILNE
POVEZAVE

2.) **kvalitativna**: intervjuji življenjskih zgodb (februar–junij 2015)

RAZUMEVANJE IDENTIFIKACIJ, RAZUMEVANJ
RAZMIŠLJANJ IN OBNAŠANJ LJUDI

PRIPRAVE NA TEREN

Priprava instrumentarija (vprašalnik, tematski sklopi)

Predtestiranje in testiranje (ekspertna evalvacija in kognitivni intervjuji)

Neformalni pogovori

Telefonsko anketiranje → respondenti vprašani za nadaljnjo sodelovanje

(težjega dostopa do populacije ni bilo, z izjemo mlajših)

DOKUMENTIRANJE

Spremljanje dela anketarjev

Računalniški program za telefonsko anketiranje

Snemanje s privoljenjem (eno zapisovanje ob intervjuju)

Beleženje dnevnika s terena

NEKAJ ZANIMIVIH PODATKOV I – MEDIJI

		Oktober 2014 (v %)	Približno leta 1999 (v %)
ČASOPISI	slovenske	77,5	63,6
	italijanske	1,6	3,2
	enako pogosto slovenske in italijanske	7,7	10,4
	druge	1,7	2,0
	ne berem časopisov	11,5	17,7
	brez odgovora	0,0	3,0
	REVIJE	slovenske	50,5
italijanske		4,9	6,1
enako pogosto slovenske in italijanske		6,0	12,0
druge		3,0	2,4
ne berem revij		35,7	21,2
brez odgovora		0,0	2,5
RADIO		slovenske	79,9
	italijanske	3,4	6 7,1
	enako pogosto slovenske in italijanske	8,9	14,8
	druge	0,7	2,1
	ne poslušam radia	7,1	9,9
	brez odgovora	0,0	3,2
	TV	slovenske	53,5
italijanske		14,6	34,3
enako pogosto slovenske in italijanske		20,8	23,6
druge		6,8	2,5
ne gledam TV		3,6	1,1
brez odgovora		0,8	1,7

DA BI NEKOGA LAHKO IMENOVALI »PRAVI SLOVENEK«, JE POMEMBNO ...

	Povprečje »Istra« 2014	Povprečje SJM 2013
... da zna govoriti slovensko	3,63	3,46
... da se čuti Slovenca oziroma državljana Slovenije	3,61	3,29
... da spoštuje slovenske politične institucije in zakone	3,27	3,12
... da ima slovensko državljanstvo	2,87	3,09
... da je večino življenja preživel v Sloveniji	2,77	2,79 ⁷
... da je rojen v Sloveniji	2,49	2,69
... da ima prednike rojene v Sloveniji	2,43	2,42
... da je (Rimo)katoliške vere	1,66	1,78
... da je že bil na Triglavu	1,72	/

„DOMOLJUBNA SKRB“

Trditev	Povprečje
Slovenci bi morali biti bolj zavezani h kupovanju slovenskih izdelkov.	3,89
Slovenci bi morali poskrbeli za večjo rodnost, sicer bodo priseljenci kmalu številčnejši.	3,7
Slovenska televizija bi morala dajati prednost slovenskim filmom in oddajam.	3,38
Če nekdo ne živi v skladu s slovensko kulturo, ne more biti Slovenec.	3,14 ₈
Če se bodo v Slovenijo množično priseljevali ljudje iz drugih držav, lahko pričakujemo, da bo slovenska kultura izumrla.	3,07
S tem ko priseljenci prinašajo nove kulturne vzorce, izboljšujejo slovensko družbo.	2,87
Tujcem ne bi smeli dovoliti nakupa zemlje in nepremičnin v Sloveniji.	2,62

STATISTIČNO ZNAČILNE POVEZANOSTI

MEDIJI

INDEKS MEDIJEV (spremljanje slovenskih in italijanskih medijev – časopisov, revij, radio in TV – v času raziskave)

Ljudje, živeči ob italijanski meji, imajo nekatere lastnosti, ki so jih prevzeli od Italijanov. (sig=0.000)

Slovinci, živeči v slovenski Istri so po splošnem načinu življenja, mentaliteti bolj podobni Italijanom kot Slovencem iz notranjosti Slovenije. (sig=0.000)

REVIJE, RADIO in TV v času raziskave – *po splošnem načinu življenja, mentaliteti*

TV v času raziskave + RADIO & TV leta 1999:

Ljudje, živeči ob italijanski meji, imajo nekatere lastnosti, ki so jih prevzeli od Italijanov

„PRAVI SLOVENEK“

„Pravi Slovenec“ in spremljanje medijev: iz danih povezanosti ni mogoče izpeljati splošnega pravila (hi kvadrat).

Splošen trend: največ statistično značilnih povezanosti je opaziti pri spremljanju radijskih postaj in TV-programov v preteklosti → najmanj »zahtevni« anketiranci, ki enako pogosto poslušajo (ali so v preteklosti poslušali) slovenske in italijanske radijske postaje & anketirani, ki so večinoma spremljali italijanske TV-programe

„DOMOLJUBNA SKRB“

Pri »domoljubni skrbi« je opaziti največ statistično značilnih povezanosti s spremljanjem časopisov v času raziskave in revij ter TV-kanalov v preteklosti.

Ponovno, splošnega trenda ne moremo ugotoviti, zaznati pa je nekoliko pogostejšo statistično značilno povezanost s spremljanjem posameznih italijanskih medijev in upadanjem »skrbi za slovenstvo«.

KVALITATIVNO RAZISKOVANJE – (NACIONALNO) SAMOOPREDELJEVANJE

1.) ENOZNAČNO V NACIONALNEM OKVIRU

Jaz sem Slovenka. Rojena v Sloveniji in vse. (intervjuvanka 6, 37 let).

2.) NEKATERI SE OPREDELIJO TUDI BOLJ LOKALNO

Jaz sem Istrijanka. In zaveden Slovenec.
(intervjuvanka 10, 50 let).

Ena izmed intervjuvank izpostavlja situacijskost in pomembnost nacionalenga oziroma državnega okvirja pri opredeljevanju. Izpostavila je, da se v Sloveniji opredeljuje kot Istrijanka, v tujini pa kot Slovenka. Po dodatnem prepričevanju, kaj njej osebno pomeni »biti Slovenka«:

Ni, ker to je pač država, kot bi rekla, ne vem ... Mogoče zato, ker ... saj sem rekla jaz tudi, ko smo se, smo rojeni v Jugoslaviji, ne, in smo mi takrat bili Jugoslovani.
(intervjuvanka 13, 53 let)

3.) SVOJO HIBRIDNOST, KLJUB SLOVENSKEMU NACIONALNEMU OKVIRJU

*Hehe. Ja, jaz sem Slovenka.
Kontaminirana Slovenka.*

S Čim?

S hrvaštvom in italijan... torej reciva, kontaminirana od sosedov. Z velikim veseljem. Seveda ne morem zatajiti svoje krvi, DNK, ne, ampak temu ne predajam, jaz ... jaz se imam za svetovljana, kot prebivalko sveta. Kot prvo sem ženska. To me najbolj definira. Potem me definira ta pripadnost svetu in potem ožjemu prostoru, ki ga seveda ne želim zanikati. Jaz svoje slovenstvo izpričujem tako, da ljubim, spoštujem in spremljam slovensko umetnost in kulturo. Jezik: da ga skušam govoriti dobro in bogato. /.../ No, to, jezik me definira in kultura mojega naroda. Vse drugo, kar je pa v zvezi z narodom, me pa neskončno nervira. (intervjuvanka 8, 63 let)

POTENCIAL ZA NAPREJ

Primerjava

Dodatne analize

Analiza „občutek pripradnosti“

Pregled intervjujev (tematski sklopi)

HVALA ZA POZORNOST!

Maja Zadel

maja.zadel@zrs-kp.si

 /lzdsZRSKoper